

7/8152

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r YardımcılıĐı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/329156
Konu : Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ/SÜRELİ

23.08.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 5 Ağustos 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16506 sayılı yazıları.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın 7/8152 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL
Dışışleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı (iki nüsha)

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

"Irak'la ilişkiler tehlikede" başlığıyla verilen yazılı basın haberinde; "ABD'nin Irak'a müdahalesi, Irak'la iyiye giden ticari ilişkilere büyük darbe vuracağı, 2 milyar Dolar'a çıkan ihracat hacminin daralmasına neden olacağı, 4-5 milyar Dolar civarındaki müteahhitlik hizmetlerinin son bulacağı gündeme gelecektir" denmektedir. Haberde ayrıca, Körfez Savaşı öncesi, 3 milyar Dolar düzeyinde olan dış ticaret hacminin, savaş sonrası, 36 milyon Dolar'a düştüğü de verilen bilgiler arasındadır.

1. ABD'nin Irak'a yapacağı muhtemel bir saldırıya karşı, Türkiye'nin tavrı ne olacaktır?
2. Halen ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krize rağmen savaş sebebiyle, Irak'a olan 2 milyar Dolar hacmindeki ihracatın sekteye uğraması nasıl ve ne şekilde telafi edilecektir?
3. ABD bu zararı telafi etmeyi üstlense bile, Irak halkının maruz kalacağı ekonomik kayıp ve öldürülecek masum insanlar nasıl telafi edilecektir?

YANIT:

ABD Irak'ta bir rejim değişikliğini hedeflediğini açıkça ilan etmiştir. Bununla birlikte, ABD makamları Başkan Bush'un tüm seçenekleri değerlendirdiğini ve Irak'a olası bir hareket düzenlenmesi bağlamında henüz bir karar vermediğini açıklamaktadır.

Türkiye, yakın dostluk ilişkileri ve işbirliğinin bir gereği olarak danışmalarda bulunduğu ABD'ne, Irak'a yönelik bir askeri hareketin sakıncalarına işaret etmektedir. Böyle bir askeri hareketin bölgemizdeki hassas dengelere ve ülkemizin ekonomik çıkarlarına verebileceği zararlar da ABD'ne ayrıntılı şekilde anlatılmaktadır.

Körfez Krizi'ni izleyen dönemde Birleşmiş Milletler (BM) tarafından kabul edilen yaptırımlar sonucu Irak'la ticari ilişkilerimiz ciddi bir düşüş göstermiştir. Ancak, 1996 yılı sonunda yürürlüğe giren BM Petrol Karşılığı Gıda Programı çerçevesinde bu ülkeyle ticaretimiz yeniden canlanmıştır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın verilerine göre, 2001 yılında "BM Petrol Karşılığı Gıda ve İlaç Programı" çerçevesinde Irak'a toplam ihracatımız 637,5 milyon Dolar, bu ülkeden toplam ithalatımız ise 347,4 milyon Dolardır. Yine Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın verilerine göre, "BM Petrol Karşılığı Gıda ve İlaç Programı" çerçevesinde Irak'ın toplam ithalatı içinde Türkiye'nin payı 1998 yılında %2.30, 1999 yılında %3.04, 2000 yılında %5.43 ve 2001 yılında %5.71 olmuştur.

BMGK tarafından 14 Mayıs 2002 tarihinde kabul edilen 1409 sayılı kararın, Irak'a yönelik ihracatı kolaylaştıracağı ve bu çerçevede Türkiye'nin Irak ile ticaret hacminin daha da artacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, bölgede yaşanan gelişmeler yakından takip edilerek, Türkiye üzerinde olabilecek muhtemel olumsuz etkileri değerlendirilmektedir.

Irak'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının gereklerini tam ve koşulsuz olarak yerine getirmesi mevcut sorunların çözümü ve Irak halkının çektiği acıların son bulması için en isabetli yoldur. Bu bağlamda BMGK, Kitle İmha Silahları konusuyla ilgili olarak silahsızlanma denetçilerinin önkoşulsuz Irak'a dönmeleri hususunda bir oydaşma içerisinde kararlı bir tutum sergilemektedir. Türkiye, Irak'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarını uygulaması gerektiği yönündeki telkinlerini sürdürmekte ve ihtilafın sıcak bir çatışmaya varmadan çözümlenmesini arzulamaktadır.